

Några regler vid fruktplantering.

Ljungström, Johan Albert

12 H Br.

National Library
of Sweden

Ekon.
Trädg.
035
0

Några regler vid Fruktplantering

Johan West af
J. A. Ljungström.

Konsten att plantera är föga invecklad. Likväl händer, att mångt träd kommer på orätt sätt i jorden, hvaraf dess trefnad, bestånd och bördighet hämmas för lång tid.

1. Jordmån och gödsling.

Är jordbottnen sur och kall, *måste vattnet afledas* medelst 1 m. djupa diken (öppna). Annars får man mossbelupna, sjuka och ofruktbara träd. Styf lera såväl som lätt sandjord förbättras med torfströ, mylljord och kalk, så att matjordslagret blir ungefär 60 cm. djupt.

Skjuta träd och buskar korta årsskott, är det tecken, att *gödsling* behöfves. Vill man främja växten, nedmyllas 18—20 cm. höst eller vår kring trädet och till kronans vidd brunnen nötgödsel samt chilesalpeter. För att understödja fruktsättningen gifves superfosfat, kalisalt och benmjöl i blandning, till mindre träd 1,5 kg., till större högst 2,5 kg.

2. Djupgrävning.

Tillräckligt djup af för rötterna närande, lämplig jord spelar en mycket viktig roll för en framgångsrik fruktodling. Huru ett för fruktodling afsedt jordstykke bearbetas och djupgräfvnes får man kännedom om i Ljungströms ofvannämnda bok, sid. 14.

3. Böra stora eller små träd planteras?

Ungträd med 2- à 3-åriga förädlingar äro bäst passande. De lida föga af en omflyttning. Ty de förlora icke vid deras uppgrävning ur trädskolan sina sugrötter, utan få behålla dessa och rota sig därför snart och börja växa å sina nya platser. — Stora, flera år gamla träd däremot gå ofta förlorade, när de omplanteras. Dessas sugrötter befinna sig nämligen djupt i jorden, och när träden upptagas, mista de ofta en del af sina viktiga rot-partier, som kvarstanna.

Således: man bör å ena sidan ej gärna köpa mycket små träd med t. ex. endast ettårig förädling och af knappt $\frac{1}{2}$ m. höjd, å andra sidan skall man ej fika efter stora, öfveråriga träd med mer än en gång inskuren krona.

Bärbuskar, som lätt rota sig efter planteringen, kunna vara större eller mindre exemplar utan att äfventyras.

4. Fruktsorter.

I en tidsenlig trädgårdsanläggning skall inplanteras endast *ädla*, härdiga och bördiga fruktträd och bärbuskar blott af *äkta*, goda sorter. Det är oklokt — en falsk sparsamhet — såväl att upplåta plats åt vilda träd och buskar som ock att för sin hemplantering hemköpa ömtåliga, osäkra och alltför ädla, fina fruktträd, som ej tåla vårt klimat och en olämplig skötsel.

Antalet fruktsorter bör ej vara stort. Den mindre fruktodlaren tillrådes att hufvudsakligen hålla sig med några få pålitliga höst- och vintersorter, d. v. s. han bör, hvad beträffar äpple och päron, odla de träd, hvilka äro rikbärande och ge hållbar, i marknaden omtyckt frukt, t. ex. Melon, Åkeröäpple, Grågyllen, Gul Rikard, Renetter, Rosenhäger, Bergamottpäron, Williamspäron, Gråpäron m. fl.

5. När böra träd och buskar planteras?

Fruktträd kunna med fördel planteras såväl på *hösten* (oktober) som *våren* (april —maj), så snart jorden är bekväm för spade. Bärbuskar sättas hellre på hösten (september) än våren.

6. Afstånd.

Hög- och halfstammiga fruktträd böra sättas på 8—10 met. inbördes afstånd.

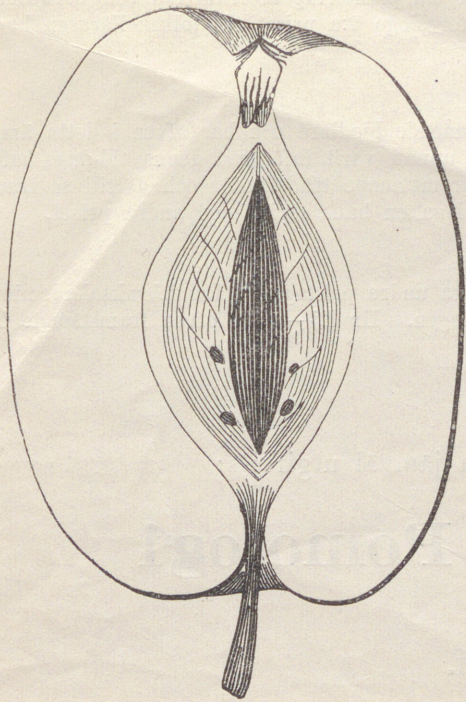
Lågstammiga träd och dvärgträd nöjas med ett afstånd af 5—8 m., körsbär och plommon af 4 à 5 meter.

Bärbuskar planteras 2 à 3 m. från hvarandra och i förbund på öppen, solrik säng.

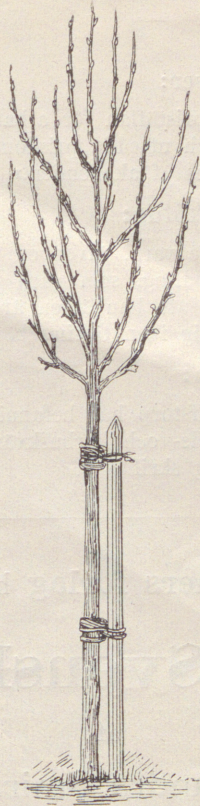
7. Huru träd och buskar skola planteras.

Planteringsgropen upptages till så pass djup och vidd, att trädets eller buskens rötter få godt utrymme utan att pressas ned eller dubbelvikas. Trädet får ej planteras djupare i jorden, än det förut stått, men ej heller så grundt, att en del rötter ligga blottade i jordytan, sedan jorden omkring hunnit sjunka. Under det att rötterna i hålan ordnas, hållas utbredda och jämnt fördelade, öser medhjälparen öfver desamma lös, god matjord, hvilken medelst trädets eller buskens skakning bringas att falla ned och fylla alla tomrummen mellan rötterna. Därpå fylles gropen, jorden tilltrampas, ännu mera jord tillføres, så att marken blir jämn. Till skydd mot storm och snö uppbindes trädet med bast, halmband eller tyglister på 2 à 3 ställen intill en i marken nedförd rak stör. Vid vårplantering vattnas det nyplanterade trädet *en gång* med en spann dammvatten.

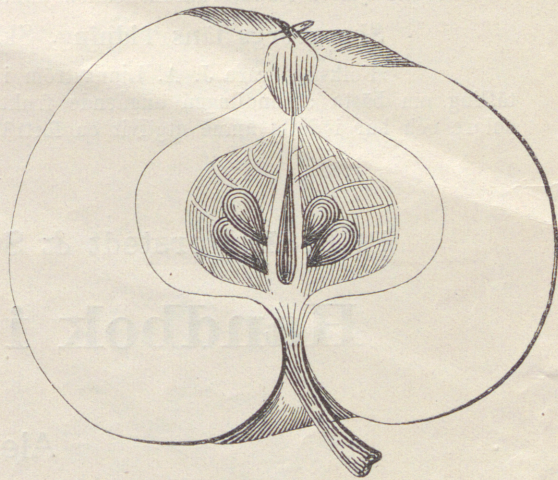

Melonäpple.

Ungt, ädelt fruktträd.

Hvit Astrakan.

En trädgårdsbok med enkla, tillförlitliga råd i praktisk fruktodling bedja vi få anbefalla. Den borde läsas af hvar och en, som förfogar öfver en trädgård eller ett jordstykke så pass stort, att där kan inplanteras ett eller annat tjog fruktträd och bärbuskar, utan att köksväxtlanden däraf lida intrång. Det är i regeln ej nog att blott plantera, man bör ock sörja för att växterna trivas och sättas i stånd att lämna jämn, rik och god afkastning. Kännedom om sättet och villkoren att nå detta mål inhämtar man genom att skaffa sig den af Kungl. Landtbruksakademien prisbelönte boken

Om plantering

af

Fruktträd och Bärbuskar

af

J. Alb. Ljungström.

P. A. NORSTEDT & SÖNERS förlag, Stockholm.

Pris 90 öre.

Denna skrift om plantering är lämplig ej blott för sockenbibliotek, föreläsningssällskap, seminarier, folkskolor, järnvägsstationer utan ock för fruktvänner, trädgårdägare och elever samt amatörer i den trefliga fruktodlarkonsten.

Omdömen i tidningspressen:

Trädgårdstidningen Viola skrifer:

»K. Landbruksakademien utlyste en pristäflan för afhandling om plantering af fruktträd och bärbuskar. Fyra täflingskrifter inkommo till akademien, och utsedda prisdomare föreslogo 2:a priset till folkskolläraren hr J. A. Ljungström, Ulfstorp, hvilket förslag godkändes af akademien.»

Skaraborgs läns Annonsblad, Sköfde:

»Hr Ljungström är, som bekant torde vara, äfven en framstående biodlare och har äfven i detta ämne utgifvit en förträfflig skrift. De uppsatser i biodling, som gång efter annan varit införda i denna tidning, hafva till förf. haft nämnde hr Lj—m. Nu finna vi, att han äfven är en framstående trädplantör och därtill så framstående, att själfva Landbruksakademien finner sig i en täfling böra belöna en hans skrift med andra priset.»

Skaraborgs läns Tidning, Skara:

»Folkskollärare J. A. Ljungström i Ulfstorp har befunnits vara andre pristagare i Landbruksakademiens täfling om bästa afhandlingen angående fruktträds- och bärbuskväxtodlingen. Hr Lj—m är äfven framstående biodlare och har i detta ämne utgifvit en förträfflig skrift.»

På P. A. Norstedt & Söners förlag hafva jämväl utgifvits:

Handbok i Svensk Pomologi

af

Alexandra Smirnoff.

Del. 1. Allmän inledning. Pris 2 kr. — Del. 2. Äpplen. Pris 7,50. — Del. 3. Päron. Pris 5,25. — Del. 4. Kärnbär och plemmon. Pris 4,75. — Del. 5. Sydfrukter. Bärträd. Bärbuskar. Frukt bärande örter. Pris 3,50.

Svenska Fruktsorter i färglagda afbildningar

utg. af Svenska Trädgårdsföreningen

genom AXEL PIHL och JAKOB ERIKSSON.

Hela verket kommer enligt planen att utgöra två band med omkring 50 tafloer i vardera. Utgifningen sker i 16 häften à 3 kr. 75 öre, af hvilka halfva antalet utkommit till jan. 1905.

Om

Fruktträd och Bärbuskar

deras plantering och skötsel

af

Nils Dahlmark.

Af Kungl. Landbruksakademien prisbelönt skrift.

Pris 90 öre.